

ETH DIARI

Numerò 73
Dimars 6 d'abriu 1999

HUELHETON DIARI D'ARAN

Prètz: 50 pessetes

"AUEM UN FINAU DE SASON TORISTICA EXCELLENT", DECLARE SERRANO, PRESIDENT DETH GRÈMI D'OSTALARIA

avaloracion sus era sason d'iuèrn:

ETH DIARI: Mos hè un bilanç e avaloracion de com a anat era sason d'iuèrn ena Val?

J.A. Serrano: Era sason d'esquí creigui qu'a estat excellenta. Deth començament enquia aguest deluns de Pasca, quan rèsten 5 o 6 dies entà que barre era estacion, se ve clarament qu'a estat ua sason excellenta e optima.

ETH DIARI: Quini factors an contribuït en aguest exit?

Serrano: Eth hèt mès important ei que non i age agut nhèu enes autes estacions, sustot en Sierra Nevada, qu'ei un mercat a nivèu de corsilhistes que mos afècte fôrça, perque ei era nòsta competéncia. Ath delà, eth hèt qu'ena rèsta des estacions pròplèues, encara qu'age nheuat fôrça, per diuèrses rasons, coma per exemple eth vent, non agen estat en posicion optima de nhèu. Açò a hèt que creishèsse plan fôrça era demanda.

ETH DIARI: Mès, non i a agut d'auti factors?

Serrano: Òc, ei clar. Com eth hèt que tostemp eth sector privat ena Val a invertit plan. Es otelèrs enes sòns otèls, es restauradors enes sòns restaurants, e era estacion d'esquí enes sutes installacions. E açò hè que non si que ua causa exclusiua de qu'as auti non les age anat ben, senon que nosati hè fôrça ans qu'ac hèm ben e mantiem ua relacion prèt-qualitat optima en mercat. Èm plan competitivus en mercat. Perque auem de pensar qu'auem un competitivus paquet toristic. Un paquet toristic d'esquí d'ua setmana ena Val

d'Aran -evidentament i a diuèrsi prètzi segontes es categories des otèls e de se son a pè de pistes o non-, mès tostemp i a ua qualitat-prètzi extraordinària, practicament peth maseish prètzi se pòt vier tara Val en ua sason baisha, mieja o inclús nauta.

ETH DIARI: I a agut un bon increment?

Serrano: Òc, ei clar; per tot çò que è dit hè que cada an er increment se nòte. Era prevision dera estacion entad aguest an ère d'un augment d'un 8%, mès qu'a estat superior pr'amor de toti es factors qu'è dit adès, e er increment a estat d'un 25%. Auem agut fôrça nhèu e plan bona ath long dera sason. Ath delà, a nheuat fôrça lèu. E tanben cau auer en compte eth cru iuèrn que i a agut en tota Espanha e, sustot, enes zònes d'influéncia nòsta, perque açò a influït a nivèu de mentalitat dera gent. S'ena sua ciutat -en hereuèr o març- encara hège heired, hè qu'era gent encara pense en esquí.

ETH DIARI: Alavetz, ac hèm ben?

Serrano: Eth sector privat ac hèm plan ben. Ac auem demostrat ath long de tota era istòria dera estacion d'esquí. Ath delà, enguan auem estat capables ena Val d'absorbir un augment d'esquiadors imprevedible. Toti que i an trabalhat. Toti an estat aciu. A toti se les a atengut. Toti an pogut esquiar. Non i a agut cap de causa negatiua en generau. Açò vò dir qu'era Val d'Aran ère premanida entà absorbir aguesta gent.

ETH DIARI: E eth sector public?

Serrano: Jo sonque parli deth sector privat. Eth sector public aurie de sajar qu'es infrastructures dera Val estessen mielhor. Eth sector privat trabalhe plan ben, tamb inversions

qualitat-prètzi; maugrat açò, un des planhs generalizadi dera clientella ei era manca d'infrastructures. Sustot era manca de parcatges; tant en Vielha com en Vaquèira. Aguest ei un problèma vitau, e s'eth sector public non i hè arren tamb rapidesa, podem aucir era garia des ues d'òr. Non se li pòt demanar mès ath sector privat, en cambi que li cau demanar mès ath sector public.

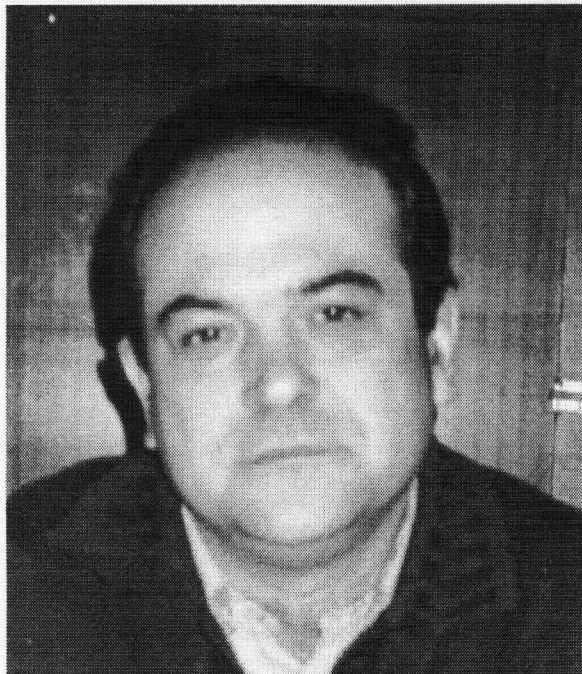
ETH DIARI: E era promocion?

Serrano: Era promocion a metut eth sòn gran de sable.

ETH DIARI: E eth bilanç de Setmana Santa?

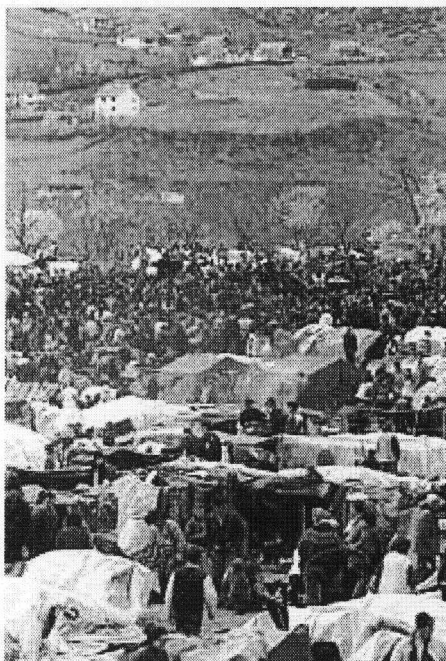
Serrano: Eth redoniment finau qu'a estat era Setmana Santa, perque tanben a estat plan bona. Prumèr perque a arribat lèu e perque i a agut plan de nhèu pendent tot er iuèrn. Tot açò a hèt qu'era Setmana Santa, ena que tradicionaument se trabalhe ben de Dijaus Sant enquia Deluns de Pasca, tanben s'aumpli-guesse de Dimenge de Rams enquia Dijaus Sant. S'a trabalhat tamb uns nivèus d'ocupacion plan acceptables. Dempús de Setmana Santa, aguesta setmana actua, tanben auem uns nivèus d'ocupacion fôrça acceptables. Excellenti, dideria jo.

Tamb er empresari Serrano qu'auem contunhat parlant de fôrça e diuèrsi tèmes, des dera "aufèrta primauera-ostiu" enquiara política deth país e de Vielha, en tot passar per Tuca e eth tèma des "dusaus residències", tot un seguit de qüestions sus es quaus un president dera patronau a de reflexionar, contrastar e opinar, s'ei que vò dirigir d'ua manèra modèrna e eficienta eth sector. Serrano -maugrat que non li entosiasme era premsa- ac hè.

Mos auem trapat tamb er empresari otelèr Juan Antonio Serrano, qu'ei eth president deth Grèmi d'Ostalària dera Val d'Aran. Aguest empresari, responsable dera patronau otelèra organizada dera Val, encara non hè ne cent dies qu'aucepe eth cargue, mès que ja se nòte era naua orientacion que pren eth Grèmi: mès critèri empresariau, mès negociacion e pacte, mès hèr de catalizador de projèctes deth sector e fôrça mès sintonia tamb era Conselheria de Torisme de Sindicatura. Ath delà, li agrade eth projècte deth conselhèr Batalla de Torisme Val d'Aran, e ne parle tamb exquisit respècte, sense dà-li mès supòrt que non cau, entà èster tamb bona disposicion de pactar tamb toti, sense qu'arres non pogue pensar que forme part de cap projècte en exclusiua, segur que se saue tostemp un adjectiu positiu entath CITVA deth baile Calbetó, e lo ditz quan tòque, entà demorar en centre de tot e de toti. Mès de dues oras de convèrsa tamb passejada includida, pòt dar entà un long e interessant informe sus eth torisme en país e eth papèr deth sector privat; ara seguida sonque recuelhem era sua

ERA OTAN INTENSIFIQUE ES ATACS CONTRA SÈRBIA DEMPÚS DE COMENÇAR ETH TRASLAT DES REFUGIADI KOSOVARS

Espanha acuelherà refugiadi

Espanha, com Grècia, Noruèga, Turquia, Canadà o Estats Units, acuelherà refugiadi qu'arriben de Kosòvo entà Macedònia o Albània. Era Aliança ei consciencia qu'es païsi fronterèrs tamb Iogoslàvia non pòden hèr tèsta ar augment de poblacion que provòque er exòde e ja an començat a trasladar entà païsi

d'era Aliança part des refugiadi. Era evacuacion se realize enes viatges de tornada des avions qu'arriben a Skopje tamb ajuda umanitària. D'auta part, es avions dera OTAN tornèren a volar sus Iogoslàvia delànet. Era Aliança intensifiquèc es sòns atacs entà Sèrbia, a on sigueren arthenhudi objectius estrategics, militars e civius, entre es quaus i auie ua refinèria e centraus termiques. Mès de 350.000 personas hugèren de

Kosòvo o s'acorropèren a pròp dera frontèra d'ençà deth començament des atacs dera OTAN e era aflluéncia de refugiadi contunhe. Era Aliança Atlantica vò acabar "quan abantes mielhor" tamb era maquinària de repression sèrbia, dirigida des de Belgrad pera batuta deth president Slobodan Milosevic.

Era màger ofensiu aèria dera OTAN

Es bones condicions meteorologiques sigueren profitades pera fôrça aèria dera OTAN entà lançar era mès grana ofensiu sus era Republica Federada de Iogoslàvia en dotzau dia d'atac aliat. E maugrat que Milosevic encara non s'a acorbaishat, era OTAN a clar que contunharà intensificant eth sòn dispositiu d'intervencion sense limits enquia arténher ua zòna de seguretad en Kosòvo que permite era entornada de desplaçadi, deportadi e refugiadi. Era OTAN hec enes darrères 24 oras un important acreishement dera sua campanha aèria entà abismar era capacitat militar iogoslaua, pr'amor deth bon temps. En totau s'arthenhèren 28 objectius estrategics importants, 8 en Belgrad e era rèsta per tota era Republica, laguens e dehòra de Kosòvo. Es objectius estrategics arthenhudi era darrèra net includissen centres de produccion e magazematge de petròli, aerodròms, defensa aèria, magazèms de municions e pònts, "tot meticolosament planejat entà esvitar maus colateraus sus era propietat civiu e pèrta de vides". Un des blancs mès importants siguec ua casèrna dera defensa aèria en Belgrad, eth

centre dera quau a atacat era OTAN pendent es tres darrèri dies e eth còr der aparelh logistic amiat per Milosevic.

Intensificacion des operacions

Era fôrça aliada intensificarà es sutes operacions contra eth regim iogoslau en tot profitat es bones condicions meteorologiques, atacant nau objectius estrategics e operacionaus, mès, sustot, centrant era accion aèria enes fôrces militars terrèstres escampilhades en Kosòvo. Era accion aliada contra eth regim de Milosevic e eth sòn operatiu de repression serà afortit tamb un primèr enviament de 24 elicoptèrs nòrd-americans Apache, que serviràn de complement a fôrça aèria dera Aliança. Eth sòn trabalh serà actuar dirèctament contra es unitats motorizadas e blindades der exercit e dera policia especiau.

Ajuda umanitària urgenta

En tot qu'era OTAN contunhe ampliant es objectius der atac, eth fluxe de desplaçadi forçadi a gèsser de Kosòvo pes fôrces de seguretad sèrbies seguis preocupant pera sua "dramatica" dimension. Era Aliança tanben afortic eth sòn operatiu militar entà assistir a Albània e Macedònia ena gestion dera crisi umanitària, "èm tot çò de possible entà padegar eth patiment e garantir era seguretad e eth benestar des deportadi abantes de tornar as sutes cases". Er atac aliat

(Contunhe darrèr)

COLLABORACIONS PERSONAUS

REBREMES DE SETMANA SANTA

A ué, Dijaus Sant, en tot veir uns obrièrs trabalhar com quinsevolh aute dia, m'a volat eth pensament ans endarrèr, entad aqueres Setmanes Santes que tant que frapauen per tot aqueth dramatisme que comportauen. Auia ua mair pietosa e entada era èren hèstes que calie prèner e viuer seriosament, çò que passaue normaument per tot eth mon credent e qu'es non credents tanben respectauen. Me condaue que quan ère joena ci-regauen es *caceroles* tamb cendre entà que non i quedèsse ne rastre de grèish, perque calie tier era abstinéncia e eth dejun rigorosament; e rigorosa ère tanben era assisténcia tà toti es actes religiosi. La rebremi tamb eth

sòn vestit-giqueta nere e blusa blanca que dilhèu sonque se metie aqueri dies; tanben veigui ath mèn pair e germans ben mudats e encorbatats.

Era gastronomia ère tanben remercabla. Eth dinar deth Dijaus ère, apuprèt, com eth de Nadau; eth de Diuendres, encara qu'un shinhau mès austèr, non desmereishie: remplaçauem eth peish per un bon bacalhan en horn. "Dinatz ben perque soparatz pòc". Ère, e ei, dia de dejun. Entà Pasca s'imposau e bon rostit.

De còp se produisic ena Val un gran cambi

tamb era matina venguda des francesi e des der aute costat deth tunèl, era màger part catalans, e tot e que venguien de toristes les planhiem perque venguien en mòtos, e pas com es d'ara, sonque de petita cilindrada. Nosati veniem caucèr e se hège bon tot anaue ben e veniem fòrça Chiruques. Mès eth temps, que non a cambiat, a còps portau ploja o nhèu e com que non anaue guaire ben equipats s'estovauen; alavetz veniem fòrça bòtes d'aigua; èren barates e ja anaue protegits. E maugrat era importància d'aqueres vendes, ara ora d'anar entara glèisa, barrauem era pòrta perque era devocion ère obligatòria.

Arren a veir donc aqueres Setmanes Santes tamb es d'ara. La demoren entà hèr negòci. Ja èm pògui es qu'assistim as actes religiosi, tot e que mos trapam ben reconfortadi perque era assisténcia de forastèrs ei nombrosa. Era Glèisa a mantengut e afinat era litúrgia en totes es celebracions, e sustot a hèr a re-viuer era vesilha Pascau peth dessús de totes. Era passion de Crist ei eth camin entara Resurreccion qu'ei era Pasca, e Pasca ei era esperança des cristians.

Pepita Caubet

ERA OTAN INTENSIFIQUE ES ATACS CONTRA SÈRBIA DEMPÙS DE COMENÇAR ETH TRASLAT DES REFUGIADI KOSOVARS (CONTUNHACION)

encara non a arrenhut qu'era maquinària de repression sèrbia acabe tamb era netèja etnica. Era activitat dera policia especiau sèrbia contra era poblacion civiu ei important. Era accion der Exercit de Liberacion de Kosòvo (ELK) s'atèrmie ara zòna oest deuant dera fòrta pression de tres unitats paramilitares e policiaus sèrbies. Era OTAN se compòrte ena part umanitària d'aguest conflicte, segontes Shea, "com un bon samaritan" entà amendrir es consequéncias dera crisi, especiaument enes païsi vesins deuant d'ua possibla desestabilizacion. Er escampilhament de tropes en Albània se harà efectiu enes pròplèus dies. Jaime Shea se felicitec pera intencion des païsi associadi ara Aliança de participar en aguesti esfòrci umanitaris, en tot coordinà-se tamb era OTAN.

Acuelhuda

Mès era OTAN a plan clar qu'en aguesta batèsta non vò "èster complice dera politica de netèja etnica" que desvolope Milosevic e reitèrre qu'era acuelhuda de refugiadi se harà tamb caractèr sasoèr, "era idèa ei que poguen tornar quan abantes mielhior, quan s'age establèrt ua patz duradora". Er objectiu ei artèrher qu'es "refugiadi, desplaçadi e deportadi entornen rapidament tà çò de sòn", en condicions minimas de seguretad e de libertat, entà un Kosòvo democratic multietnic tamb un naut grad d'autonomia. "Volem que Iogoslàvia aplique era sua pròpria Constitucion", concludic Shea en referi-se a diuersi articles relatius as libertats e dreus des minories etniques ena Republica Federau.

PUJOL AUFRÍS CATALONHA ENTÀ ACUÉLHER REFUGIADI E CRIDE ETH GOVÈRN CENTRAU A HÈR ÇÒ DE MADEISH

E th president dera Generalitat de Catalonha, Jordi Pujol, se mostrec ager disposat a que Catalonha pogue acuelher un considerable nombre de refugiadi albanesoskovars qu'an agut de hùger pera escadença que viu eth país. Pujol afirmèc que Catalonha a eth déuer d'aufrir era sua solidaritat perque se tracte d'un "drama uman". Ath delà, eth president catalan demanèc ath Govèrn centrau que tanben se declare disposat a acuelher un bon nombre de refugiadi, coma ja an hèr d'aufrir, com Alemanha. Jordi Pujol volec deishar plan clar qu'era acuelhuda aurie d'auer un caractèr "temporau", perque es refugiadi an eth dret de poder tornar tath sòn país quan acabe eth conflicte. "Ne nosati ne cap de país europèu podem hèr pensar qu'ei un hèr qu'aguesta gent demorarà expulsada deth sòn país e dera sua tèrra", assegurèc Pujol. Eth president catalan didec qu'en quauqui cassi es madeishi refugiadi decidissen quedà-se, mès era majoritat vò tornar tà çò de sòn. Per aguest motiu, eth president dera Generalitat ja a encomanat ath conselhèr de Benestar Sociau, Antoni Comas, que li presente un informe entà veir coma organizen era acuelhuda, maugrat qu'aguest aspècte non le preocupe perque non ei eth primèr còp qu'acuelhen a refugiadi de païsi en conflicte, çò que ja se hec tamb ciutadans bosnians. Era prepausta serà presentada aué en Conselh Executiu que, segontes prevé Pujol, non meterà cap d'objeccion. Era Generalitat ja s'a aufrir d'aufrir còps entà acuelher refugiadi de païsi en conflicte o tamb d'aufrir problèms, com ac hec tamb ciutadans de Bòsnia o Centre-America. En aguest cas se prevé que Catalonha acuelhe ua màger quantitat de ciutadans kosovars qu'en cas de Bòsnia.

ESPAÑA PRESENTARÀ ARA UNION EUROPEÀ UN PLAN D'AJUDA UMANITÀRIA EN KOSÒVO

E th president deth Govèrn espanhòu, José María Aznar, anoncièc qu'Espanha proposarie en Conselh dera UE de dijaus "un sistematic plan globau d'ajuda umanitària". Er Estat espanhòu, ath delà, ei disposat a acuelher refugiadi de Kosòvo mentre non poguen tornar tàs sòns lòcs d'origina, e aportarà 8.000 milions entà besonhs urgenti. Eth president deth Govèrn exprimic en ua ròda de premsa era disponibilitat der Executiu entara acuelhuda de refugiadi e explichèc que "un viatge que s'agen produisic es amassades des ministres d'Interior e Ahèrs Exteriors dera UE, eth Govèrn prenerà es decisions oportunes".

AGUEST EI UN ESPACI A ON I PÒT AUER ETH SÒN ANONCI. TRUCATZ-MOS E MOS L'ENCOMANATZ, NOSATI LI HARAM ERA COMPOSICION GRAFICA, ERA TRADUCCION E TOT AQUERÒ QUE CALGUE, PETH MADEISH PRÈTZ. CADA MODUL (6,8 cm x 5 cm) A UN PRÈTZ DE 3.000 PESSETES MÈS IVA. TELEFON 973 64 17 72

Edite ETH DIARI
Familia Colomines
Centre d'estudis VIVÈNCIA ARANESA:
Aula Euròpa des Pirinèus (Val d'Aran)
Carrèr Doctor Manel Vidal
locau num 5
(Darrèr edifici/ Ath cant der Espitau)
25530 Vielha-Val d'Aran
Telefon: 973641772
Fax: 973640871
E-mail vivenciaaranesa@ctv.es

Editor e director: Joan-Ramon Colomines-Companys.
e-mail: jrcc@apdo.com

Informatica e dessenh: Marc Colomines i Nadal.

Equip de correctors: Xavier Gutierrez.

Equip comerciau: Ramon Agulló i Teixidor.

Impression: Xerox's Document Center 220 ST d'ETH DIARI en Vielha. Tirada: 1000 exemplars.

ETH DIARI

HUELHETON DE SOSCRIPCION

NÒM E COGNÒMS _____

DOMICILI _____

CP _____ POBLACION _____

Senhalatz tamb ua (x) era modalitat de pagament que vos estimatz:

Recebut per banc o Caisha d'estauvis

Chèc adjunt

Banc / Caisha _____

Domicili dera agència _____

Poblacion dera agència _____

Còdi Banc Còdi Agènc D.C. Num. compde o libreta

____/____/____
Data

Signatura

 FAX: 973 64 08 71

Telefon 973 641772

ADREÇA: Carrèr Doctor Manel Vidal. Locau 5, darrèr der edifici.
25530 VIELHA

FAX _____ TELEFON _____
PAÍS _____

Prèt: 19.720 ptes IVA includit.
Includis: Soscripcion annau (diari, mès 5 especiaus).
Distribucion en casa o recuelhuda en quiòsc.
Dehòra dera Val d'Aran
Enviament per corrèu: 7.400 ptes.